

Over gekwetst vertrouwen en zelfrespect

Anoniem getuigenis

Trouw is kwetsbaar! Vertrouwen kan ontaarden in misbruik. De rechtvaardigheid in relaties geraakt zoek. Zich veilig weten en vertrouwen gaan hand in hand. Anoniem getuigt een jonge vrouw van halverwege de twintig, hoe misbruik als kind haar leven tekende. Een verhaal over verlatenheid en wantrouwen maar ook over weerbaarheid en hoop. Een strijd om te komen tot zelfrespect en serene relaties.

Gedurende de eerste vijftien jaar van mijn leven heb ik in twee verschillende gezinssituaties geleefd die elk van zeer grote invloed zijn geweest op de vorming van mijn persoonlijkheid. Voordat ik mijn ervaringen van die eerste vijftien jaar neerschrijf wil ik vermelden dat ik naast enkele nare situaties ook veel mooie momenten heb beleefd, vooral in mijn vroege kindertijd. En dat sommige ervaringen mij hebben gesterkt en mij hebben gevormd tot een onafhankelijk meisje dat erin gelooft dat een vicieuze cirkel van benarde omstandigheden kan doorbroken worden, en dat het leven heel wat moois te bieden heeft, dat het leven een geschenk is.

Van mijn vroege kinderjaren heb ik jarenlang een illusoir beeld gehad. Ik haalde enkel de mooie en vrolijke herinneringen met regelmaat op zodat de werkelijkheid langzaam kon vervagen.

Ik was enig kind en vooral een ‘rotverwend’ kind. Althans, dat heb ik jarenlang geloofd. Mijn moeder krabbelde altijd wel wat geld bij elkaar waarvan we konden leven (we hadden het erg krap en leefden voornamelijk van het OCMW), en mijn vader was altijd thuis wegens ziekte (eerst had hij jarenlang last van maagzweren en daarna kreeg hij maagkanker). Aangezien mijn vader altijd thuis was, was de band die ik met hem had erg sterk, ik was een echt papa’s-kindje. Ik keek ontzettend hard naar hem op en noemde hem altijd ‘de beste papa van de hele wereld’. Ik kreeg heel veel aandacht van hem en mijn aandacht ging ook altijd uit naar hem. Toen ik acht jaar was pleegde hij zelfmoord. Ik was niet alleen mijn papa kwijt, maar ineens ook mijn beste kameraad, mijn speelmaatje, mijn model. Want ik keek zo hard naar hem op dat ik hem in alles trachtte te evenaren, alles wat hij deed wilde ik ook doen, en alles wat hij was wilde ik zijn. Hij was de kern van mijn bestaan, en toen ik hem verloor, verloor ik dus heel mijn wereld. Mijn moeder was er nog, maar de band die ik had met haar was niet zo sterk. Mijn moeder was degene die me verzorgde, maar veel knuffels kreeg ik niet van haar, en ze speelde helemaal niet zo met mij als mijn vader altijd had gedaan. Na mijn vader’s overlijden wilde ik enkel aan de vele fijne momenten denken die ik met hem had gehad waardoor de rest van de werkelijkheid verdween in de doos met de dingen die zagezegd nooit waren gebeurd. Die doos is niet zo lang geleden geopend, want ik durfde na al die jaren eindelijk de waarheid onder ogen komen, weliswaar met alle respect voor mijn vader.

Ik had als kind mijn vader nodig, maar mijn vader had mij nog meer nodig dan ik hem, want ik was de enige waar hij de laatste jaren van zijn leven nog voor kon leven. In de acht jaren dat ik hem gekend heb onderging hij meermaals een zelfmoordpoging. Hij was zwaar ziek, maar deed er niets voor om te genezen. Hij dealde in Rohypnol en was er zelf aan verslaafd.

Hij bedreigde eens onder invloed van pillen mijn moeder en mij met een geweer (maar we konden gelukkig ontsnappen en enkele weken onderdak vinden in een vluchthuis). Mijn vader werd toen met een dwangbuis naar de psychiatrie gebracht, een plaats waar hij eerder ook al eens moest verblijven...

Ondanks dit alles was mijn vader de ouder die me knuffelde en die met me speelde, die me soms recht in de ogen keek en zei dat ik de mooiste prinses op aarde was. Ik heb altijd geloofd dat hij, anders dan mijn moeder, degene was die me beschermd zou hebben tijdens de jaren die volgden na zijn overlijden. Maar dat kon niet, want hij had ons verlaten.

Hoewel ik altijd een speels kind was geweest, werd ik sinds mijn vader er niet meer was erg in mezelf gekeerd. Ik werd een onzeker kind, ik had niet echt het gevoel dat ik iemand was. Als kind wist ik dat ik altijd op mijn vader kon rekenen. Nu had ik niemand meer om op terug te vallen want mijn moeder had haar eigen problemen.

Ongeveer een jaar nadat mijn vader zichzelf van het leven had beroofd, gingen mijn moeder en ik al inwonen bij haar nieuwe vriend. Hij had een zoon en een dochter die allebei een beetje ouder dan mij waren. We waren toen met vijf (mijn stiefvader, mijn moeder, mijn stiefzus, mijn stiefbroer en ik) en niet veel later kwam er een zesde gezinslid bij, mijn halfbroertje. Ik had het er vanaf het begin erg moeilijk mee om een plaats te vinden in dit gezin. Ik was een mager en onzeker meisje, en mijn stiefbroer en stiefzus waren stevig gebouwd en uiterst dominant. Zelf waren zij door hun vader regelmatig mishandeld en hadden ze dus geleerd dat slaan en vechten iets is dat bij het leven hoorde. Het was zo dat mijn stiefbroer door zijn vader werd geslagen en door mijn moeder emotioneel werd mishandeld. En ik was de zwakste thuis, dus werkte mijn stiefbroer zijn innerlijke pijn op mij uit. De band die ik had met mijn stiefzus was beter, maar complexer. Ik wist nooit goed wat ik van haar kon verwachten. Het gebeurde soms dat mijn stiefbroer me sloeg en dat mijn stiefzus mij kwam helpen, want zij was groter en struiser en had dus meer kracht op de klappen op te vangen. Maar het gebeurde ook dat zij met mijn stiefbroer meedeed, om zelf geen klappen te moeten krijgen en zichzelf te beschermen, ik kroop dan helemaal in een hoekje en voelde me volledig waardeloos. Om zo min mogelijk geslagen te worden, was ik altijd vriendelijk tegen mijn stiefbroer. Om de schuld in te lossen aan mijn stiefzus omdat zij soms de klappen opving die voor mij bedoeld waren, deed ik alles wat ze van me verlangde, ik was soms bijna haar slaafje.

Na verloop van tijd begon mijn stiefvader me te betasten. Hoe meer de jaren verstreken, hoe vaker hij me begon te misbruiken. Hij kwam op den duur met regelmaat 's nachts naar mijn kamer en vond tijdens de dag onnoemelijk veel smoesjes uit om met mij alleen te kunnen zijn. De eerste keer dat ik merkte dat hij op een verkeerde manier aan me zat (ik was toen tien jaar) vertelde ik dit onmiddellijk aan mijn moeder. Tijdens de vijf jaren die daarop volgden heb ik meermaals de hulp van mijn moeder gevraagd, letterlijk aan haar verteld wat hij met me deed, maar iedere keer opnieuw sloot ze hiervoor haar ogen en deed alsof er niets gebeurde.

Zij was volgens mij niet alleen bang om weer alleen te moeten staan, maar ook bang voor zijn reacties, want mijn stiefvader sloeg haar. De woordenwisselingen tussen hen liepen steeds vaker uit op zware gevechten. De laatste twee jaren dat ik daar woonde gebeurde dat meermaals per week. Mijn stiefbroer was ondertussen verhuisd naar zijn moeder, en mijn stiefzus bleef tijdens de ruzies en gevechten altijd in haar slaapkamer ter zelfbescherming. Ik vond dat goed, want dan kon mijn halfbroertje ook veilig bij haar in de kamer zijn. Ikzelf wilde altijd mijn moeder bijstaan, er proberen voor te zorgen dat hij mijn moeder niet de dood in jaagde. Ik zag toe, weende en schreeuwde dat ze moesten stoppen. Soms riep ik dat hij gelijk had op de hoop dat hij zou stoppen mijn moeder te slaan, soms smeekte ik gewoon om mijn moeder niet meer te slaan.

Op de dag van mijn vijftiende verjaardagsfeestje kwam de rijkswacht omdat er weer gevochten was. Mijn moeder, mijn halfbroertje en ik moesten van de rijkswacht bij mijn tante gaan logeren (mijn stiefzus was dat weekend bij haar moeder). Mijn moeder nam de beslissing om niet meer terug te gaan, wat mij ontzettend gelukkig maakte. Ze ging de dag nadien met mijn halfbroertje naar huis om wat spullen op te halen en kwam niet meer terug. Ze liet ook niets van zich horen, en toen ik naar haar belde vertelde ze me dat ze toch thuis zou blijven. Ik voelde me weer verlaten, deze keer door mijn moeder...

Tijdens de jaren die daarop volgden ben ik door veel gezinnen opgevangen. Ik woonde soms tijdelijk bij familieleden, soms vingen ouders van vriendinnen me op, en toen ik een vriendje had, hebben ook zijn ouders me bij hen thuis opgevangen. Ik leefde soms in gezinnen die complex waren samengesteld, maar waar respect ten opzichte van ieder ander overheerste, ik leefde soms in gezinnen waarbij spanningen voelbaar waren, maar ook in deze gezinnen was er plaats voor iedereen om te 'leven', om niet weg te kwijnen en om zichzelf te mogen zijn. Ik heb nog contact met mijn moeder en mijn lief halfbroertje (ik noem hem liever gewoon mijn broertje), maar zo min mogelijk met mijn stieffamilie (hen zie ik enkel op familiale gelegenheden). Ik heb een schitterende en begripvolle partner waarmee ik binnenkort ga samenwonen. In de afgelopen jaren heb ik ervaren hoe het leven kan zijn zonder geweld, zonder relaties die onterecht gebaseerd zijn op het inlossen van schuld, zonder relaties die zijn gebaseerd op angst, en zonder relaties die zich alleen staande houden door loyaliteit, door rechtvaardigheid in slechts één richting. Ik heb ondertussen ervaren hoe anderen ook mij als hun gelijke beschouwen, als een persoon die er ook mag zijn, als een persoon die niet te allen tijde verlaten wordt wanneer dat de gemakkelijkste weg is...als een volwaardig persoon die mag meedraaien in een net van wederzijds rechtvaardige relaties. En dat laatste is iets waar iedereen recht op heeft en dat ik iedereen toewens!